

RĒZEKNES NOVADA DOME

REG.NR.90009112679

Atbrīvošanas aleja 95A, Rēzekne, LV – 4601,

Tel. 646 22238; 646 22231, Fax. 646 25935,

e-pasts: info@rezeknesnovads.lv

Informācija internetā: <http://www.rezeknesnovads.lv>

Rēzeknē

Lēmums pieņemts Rēzeknes novada domes

2019.gada 19.decembra sēdē

(protokols Nr.28, 50.§)

LĒMUMS

Par S.I. iesnieguma izskatīšanu par zaudējumu kompensēšanu

2019.gada 19.decembrī

Izskatījusi S.I., dzīvesvieta: (..), iesniegumu par dzīvojamai mājai Ezerkrasta ielā 4, Bērzgalē, Bērzgales pagastā, Rēzeknes novadā, nodarīto zaudējumu atlīdzību un nepamatoti piemēroto maksājumu par kanalizācijas ūdeņu novadīšanu atmaksu, Rēzeknes novada dome **k o n s t a t ē**:

1. Rēzeknes novada pašvaldība 2018.gada 28.decembrī ir saņēmusi S.I. iesniegumu ar lūgumu kompensēt viņas nekustamajam īpašumam – mājai Ezerkrasta ielā 4, Bērzgalē, Bērzgales pagastā, Rēzeknes novadā (turpmāk – Māja), radušos zaudējumus sakarā ar Mājas applūšanu no Bērzgales pagasta kanalizācijas sistēmas saskaņā ar iesniegumam pievienoto tāmi Nr.1, tāmē norādītā zaudējumu summa – 1177,73 EUR (viens tūkstotis viens simts septiņdesmit septiņi eiro, 73 centi). Iesniegums reģistrēts Rēzeknes novada pašvaldībā ar Nr.5.4/7844.
Iesniegumā norādīts, ka 2017.gada 24.augustā, pieaicinot Bērzgales pagasta pārvaldes vadītāju A.Dunski, būvinženieri Kļavdiju Voroninu, piedaloties S.I., tika konstatēts, ka māja Ezerkrasta ielā 4, Bērzgalē, ir applūdusi no Bērzgales pagasta pārvaldei piederošās kanalizācijas sistēmas notekūdeņiem. Par applūšanu tika sastādīts apsekošanas akts, kuru parakstījuši A.Dunskis, S.I., K.Voronina, D.I., J.Š.. Pēc applūšanas notika Mājas pamatu sēšanās, kā rezultātā radās plaisas mājas sienās. Papildus tika konstatēts, ka Māja nebija pieslēgta jaunūzbūvētajai Bērzgales ciema kanalizācijas sistēmai. S.I. ieskatā iekasētā samaksa par kanalizācijas sistēmas izmantošanu laika posmā no 2013.gada augusta līdz 2017.gada 14.novembrim ir nepamatota.
2. Rēzeknes novada pašvaldības iestādes “Nautrēnu pagastu apvienība” struktūrvienības “Bērzgales pagasta pārvalde” (turpmāk – Pārvalde) vadītājs Arvīds Dunskis 2019.gada 22.janvāra paskaidrojumā Nr.2.2/18 informē, ka 2017.gada 24.augustā, pēc lietavām, tika apsekots Mājas pagrabstāvs. Pa kanalizācijas lūku (apm. 50 mm diametrā), kas atrodas blakus apkures katlam, spiedās ūdens, kurš tecēja nevis uz pagrabu, bet uz garāžu zem Mājas un pēc tam pa vārtiem pagalmā. Apkures katls nebija applūdis, jo atradās augstākā līmenī. Pagrabs, kas ir zemākā līmenī par apkures katlu, bija applūdis nevis no kanalizācijas pārplūdes, bet ūdens plūda iekšā pa vecās apkures šahtu, kura nedarbojas un nebija tamponēta. Par šahtas esamību līdz applūšanas brīdim Pārvaldes vadītājs nebija informēts, jo tā nav Pārvaldes uzskaitē. Pārvaldes vadītājs uzskata, ka pagraba appludināšana nekādā veidā nav saistīta ar pagasta kanalizācijas sistēmu. Mājas pieslēgšana pie jaunās kanalizācijas trases notika 2017.gada novembrī. Līdz tam notekūdeņi tika novadīti pa veco kanalizācijas trasi līdz skolas akai, kur tālāk tika novadīti pa jauno kanalizācijas trasi. Pārvaldes vadītājs norāda, ka kanalizācija no

- Mājas tika novadīta visu laiku. 2013.gada 30.jūlijā Pārvalde ir noslēgusi līgumu ar S.I. par aukstā ūdens padevi un notekūdeņu novadīšanu. Pārvaldes vadītājs uzskata, ka S.I. izdevumu kompensācijas pieprasījums ir nepamatots.
3. 2019.gada 28.janvārī Rēzeknes novada pašvaldība informēja S.I. par to, ka, izvērtējot 2018.gada 28.decembra iesniegumu un ņemot vērā Pārvaldes sniegto paskaidrojumu, ir secināts, ka pagraba applūšana nekādā veidā nav saistīta ar pagasta pārvaldes kanalizācijas sistēmu un lūdza izteikt viedokli par nelabvēlīgu lēmumu.
 4. 2019.gada 22.februārī S.I. sniedza atbildi uz 2019.gada 28.janvāra vēstuli Nr.4.18/172 un norādīja, ka nelabvēlīga lēmuma pieņemšanai uz viņas 2018.gada 28.decembra iesniegumu par zaudējumu atlīdzību nav nekāda tiesiska pamata. S.I. norāda:
 - 4.1. 2017.gada 24.augustā no rīta (lietusgāzu laikā) notika Mājas palīgtelpu applūšana no pagrabtelpā esošās kanalizācijas lūkas, kas atrodas blakus apkures katlam. No šīs lūkas spiedās un lija lielā daudzumā kanalizācijas ūdens ar kanalizācijas ūdens smaku, fekālijām un citiem atkritumiem. Apskatot kanalizācijas aku pie Mājas, kas bija pilna ar ūdeni, tika secināts, ka kanalizācijas ūdens nāk no Bērzgales pagasta ciemata kanalizācijas tīkliem, kurus uztur un apsaimnieko Pārvalde. S.I. apliecina, ka kanalizācijas pakalpojumu sniegšanu nodrošina Pārvalde saskaņā ar 2013.gada 30.jūnija līgumu Nr.6.5/4. S.I. lūdza Pārvaldei palīdzību, lai atsūknētu kanalizācijas ūdeņus.
 - 4.2. 2017.gada 24.augustā sastādītajā aktā pl.9.30 norādīts, ka "Augstāk minētās telpās ieplūdusi Bērzgales pagasta ciemata kanalizācijas sistēmas ūdens, fekālijas, kas izraisa neciešamu smaku". Šajā aktā pl.11.30 norādīts, ka ēkas appludināšana turpinās un turpinās avārijas seku likvidēšana.
 - 4.3. 2017.gada 24.augustā tika sastādīts vēl viens akts par to, ka apstiprināts fakts, ka mājas pagrabs, garāža un katlumāja tika pielietas ar kanalizācijas ūdeni ar kanalizācijas smaku 1,5 m augstumā.
 - 4.4. S.I. ir konstatējusi, ka kanalizācijas ūdens appludināja viņas mājas pagrabtelpas no vecās Bērzgales ciemata kanalizācijas sistēmas, kas atrodas tikai un vienīgi Pārvaldes uzskaitē un apsaimniekošanā, un par kanalizācijas pakalpojumiem Pārvalde sistemātiski izraksta viņai attiecīgus rēķinus uz līguma pamata, tāpēc arī tieši Pārvalde nes atbildību par to, ka nenodrošināja šīs vecās kanalizācijas sistēmas pienācīgu, nepārtrauktu darbību līdz jaunās kanalizācijas sistēmas iedarbināšanai pilnā apjomā un S.I. mājas pieslēgšanu pie jaunās sistēmas.
 - 4.5. S.I. uzskata, ka apgalvojums, ka pagrabtelpas tika appludinātas nevis no kanalizācijas pārplūdes, bet ūdens plūda no vecās apkures šahtas, kura nedarbojās un nebija tamponēta, neatbilst patiesībai. Šahta tika aizbetonēta deviņdesmitajos gados un ūdens plūšana Mājā no šīs puses ir pilnīgi izslēgta. Šo faktu apliecina 2017.gada 24.augusta akts, ko parakstījusi K.V.J.Š. un V.R..
 - 4.6. S.I. apliecina, ka apkures katls stāvēja ūdenī, tādēļ pastāvēja nepieciešamība pārbaudīt katla stāvokli un iztīrīt to.
 - 4.7. S.I. norāda, ka, ņemot vērā iepriekš minētos faktus un to, ka tika konstatēts kanalizācijas vada, kas iet no Mājas uz centrālo ūdensvadu, bojājums zem Ezerkrasta ielas klātnes, Pārvaldes faktiskā rīcība, kas izpaudusies kā iestādes bezdarbība, ja iestādei saskaņā ar tiesību normām bija vai ir pienākums izpildīt kādu darbību – dotajā gadījumā autonomajās funkcijās atbilstoši likuma "Par pašvaldībām" 15.panta 1.daļas 1.punktam ietilpstošā pienākuma organizēt

iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus nepildīšana ir aizskārusi S.I. tiesiskās intereses, nodarot viņas īpašumam materiālos zaudējumus.

- 4.8. S.I. uzskata, ka viņai ir tiesības prasīt atbilstīgu mantisko zaudējumu atlīdzināšanu, kas ir nodarīti ar iestādes faktisko rīcību 1177,73 EUR apmērā.
5. S.I. 2019.gada 22.februāra atbildei pievienotajos dokumentos norādīts:
 - 5.1. 2017.gada 24.augusta pl.09.30 sastādītajā aktā norādīts, ka tas ir sastādīts iesniegšanai AAS "BTA Baltic Insurance Company". Aktā ir norāde, ka tas ir *"sastādīts sakarā ar dabas stihijas (lietusgāzes) nodarītajiem zaudējumiem dzīvojamai mājai un brīvdienu mājai "Ezera sonāte", kuri atrodas Ezerkrasta ielā 4."* Aktā nepārprotami norādīts, ka S.I. *"piederošo īpašumu kanalizācija kura ir pieslēgta Bērzgales pagasta ūdens apgādes un kanalizācijas sistēmai, nespēj tikt galā ar applūstošo lietus gāžu rezultātā radušos kanalizācijas ūdeni"*.
 - 5.2. 2017.gada 24.augusta Mājas apsekošanas aktā norādīts, ka uz *"24.08.2017. pēc dabas stihijas, kas saistīta ar lietusgāzēm"*, tika apskatīta Māja, ūdensapgādes mezgli un kanalizācija.
 - 5.3. 2017.gada 24.augusta aktā norādīts, ka Mājas centrālapkures ievads mājā ir aizbetonēts.
6. 2019.gada 9.maija apsekojumā, ko veica neatkarīgā ŪKT inženiere Iveta Svikša (sert Nr.3-1470) norādīts, ka:
 - 6.1. Tika veikta Mājas pagrabstāva telpu Mājas pieslēguma akas, viesu mājas kanalizācijas skatakas ar sūkni, pieslēguma akas pie jaunajiem pagasta tīkliem vizuālā apskate. Apsekošanas brīdī piedalījās S.I., Rēzeknes novada pašvaldības būvdarbu vadītājs Jānis Volks, Pārvaldes vadītājs A.Dunskis.
 - 6.2. Plūdu laikā 2017.gada 24.augustā māja bija pieslēgta vecajai kanalizācijas sistēmai. 4 gadu laikā (līdz plūdiem) ar kanalizācijas ūdeņu novadīšanu problēmu nebija.
 - 6.3. Lietavu un plūdu laikā Mājas sadzīves kanalizācijas pieslēguma aka bija piepildīta ar ūdeni. Iemeslus tagad nav iespējams konstatēt, jo pagājuši gandrīz 2 gadi. Tā kā akas vāks atrodas augstāk nekā pagrabstāva grīda, bijušā trapa vietā (apsekojumā konstatēts caurules gals 50mm diametrā) ūdens var ieplūst pagrabstāvā. Situāciju, iespējams, pasliktināja arī fakts, ka plūdu laikā uz pārplūdušo aku tika sūknēti arī viesu mājas kanalizācijas ūdeņi, kas radīja papildus spiedienu tīklā. Taču ūdens uzkrāšanās iespējama tikai pagrabā, kura grīdas atzīme ir daudz zemāka par pārējā pagrabstāva līmeni un garāžas remontbedrē.
 - 6.4. Pēc plūdos radušos ūdeņu atsūkņēšanu no pagrabtelpām un līdz pieslēgšanai pie jaunajiem kanalizācijas tīkliem 2017.gada novembrī, ar notekūdeņu novadīšanu problēmu vairs nebija.
 - 6.5. Ūdens līmeņa celšanās katlu telpā par 10-15 cm (pēc S.I. vārdiem) nav iespējama, jo tās grīda ir par 5 cm augstāk, nekā pārējā pagrabstāva grīda un ūdenim ir tendence aizplūst uz zemākām vietām, tātad pa garāžas vārtiem ārā uz teritoriju.
 - 6.6. Apskatot pagrabtelpu, zem trepēm tika konstatēts padziļinājums grīdā. Tajā bija redzami drenāžas keramikas cauruļu gali un tas bija pilns ar ūdeni. Šī bedre ar mājas sadzīves kanalizāciju nav saistīta, jo kanalizācijas tīkli ir augstāk. Ūdens ieplūde pagrabtelpā ir iespējama caur šo padziļinājumu.
 - 6.7. Lai situācija vairs neatkārtotos, mājas īpašniekiem ieteicams uzstādīt kanalizācijas vienvirziena vārstu uz kanalizācijas izlaides, vai, ja caurule katlu telpā netiek izmantota, aiztaisīt šīs caurules galu.

7. S.I. 2019.gada 12.decembrī Finanšu komitejas sēdē informēja, ka viņas viedoklis par izskatāmo jautājumu ir rakstiski izteikts 2019.gada 22.februārī. Viņu skumdina Pārvaldes vadītāja attieksme. S.I. lūdz segt zaudējumus iesniegumam pievienotajā aktā norādītajā apjomā. BTA apdrošināšana S.I. sedza tikai zaudējumus, kas attiecās uz Mājas 2.stāvu un jumtu.
8. Kā norādījusi Augstākā tiesa, nepamatota tiesību aizskāruma gadījumā ikvienam ir tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu. Publisko tiesību jomā šīs tiesības ir saistītas ar valsts atbildības principu. Administratīvajā procesā valsts atbildības princips ir nostiprināts Administratīvā procesa likuma 8.nodaļā un Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likumā. Saskaņā ar minēto likumu nosacījumiem personai ir tiesības prasīt atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas tai nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību (AT 2008.gada 13.oktobra lēmuma lietā SKA-690/2008 1.tēze). Tātad, lai izlemtu jautājumu par zaudējumu atlīdzības iesnieguma pamatotību, ņemot vērā Administratīvā procesa likuma (turpmāk - APL) 92.pantā un Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 1.pantā noteikto par tiesībām uz zaudējuma atlīdzinājumu, kas nodarīti ar prettiesisku iestādes administratīvo aktu vai prettiesisku faktisko rīcību, vispirms jānoskaidro, vai pastāv zaudējumu atlīdzības tiesiskais pamats – prettiesisks administratīvais akts vai prettiesiska faktiskā rīcība un tieša cēloņsakarība starp iestādes rīcību un tās radītajām zaudējumu nodarītajām sekām.
9. Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 6.panta pirmajā daļā noteikts, ka tiesības uz zaudējuma atlīdzinājumu rodas, ja starp iestādes prettiesisko rīcību un cietušajam nodarīto zaudējumu pastāv tieša cēloņsakarība – objektīva saikne starp iestādes rīcību un tās radītajām laika ziņā sekojošām zaudējumu nodarītajām sekām, proti, minētā rīcība rada un nosaka šo seku iestāšanās reālu iespēju un ir galvenais faktors, kas nenovēršami radījis šīs sekas. Tāpat arī tiesību teorijā atzīts, ka zaudējumu atlīdzības prasības apmierināšanai ir vajadzīgi četri priekšnoteikumi: kādas personas prettiesiskā rīcība (darbība vai bezdarbība), šīs personas vaina, zaudējumu esamība un to konkrētais apmērs, cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un zaudējumiem (Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Saistību tiesības. Prof. K.Torgāna komentāri pie Civillikuma 1691.panta. Mans īpašums, Rīga, 1998., 270.lpp.). Tādējādi, lai konstatētu atbildētājas atbildību par prasītajiem nodarītajiem zaudējumiem, ir jākonstatē visi iepriekš minētie priekšnoteikumi.
10. Ņemot vērā iesniegtos dokumentus, konstatētos faktus *par dabas stihijas (lietusgāzes) nodarītajiem* zaudējumiem, kas ir norādīts iesniedzējas sastādītajā 2017.gada 24.augusta aktā, ievērojot to, ka 2017.gada 23. un 24.augusta lietavu rezultātā Rēzeknes novadā tika izsludināts ārkārtas stāvoklis (Ministru kabineta 2017.gada 29.augusta rīkojums Nr. 455 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu”), iemesls zaudējumu esamībai par S.I. Mājas applūšanu pašvaldības ieskatā nav saistīts ar Pārvaldes darbību vai bezdarbību, bet objektīvi ir dabas stihijas – lietusgāžu rezultātā radies process.
11. Ņemot vērā iepriekš minēto, dome secina, ka iesniegums noraidāms, jo starp iestādes rīcību un zaudējumu nepastāv tieša cēloņsakarība. Lai gan dome izprot iesniedzējas grūtības šajā situācijā, tomēr konkrētajā gadījumā dome nekonstatē zaudējumu atlīdzības pieprasīšanas tiesisko pamatu.
12. Nav konstatēts, ka S.I. nepamatoti piemērots maksājums par kanalizācijas ūdeņu novadīšanu, jo pakalpojums bija nodrošināts un tika izmantots saskaņā ar 2013.gada 30.jūlija līgumu Nr.6.5/4.
13. Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 17.panta pirmā daļa nosaka, ka privātpersona iesniedz iesniegumu par zaudējuma atlīdzinājumu gada laikā no dienas, kad tā uzzināja vai tai vajadzēja uzzināt par zaudējumu, bet ne vēlāk kā piecu gadu laikā no iestādes prettiesiskā administratīvā akta spēkā stāšanās

vai pretiesiskas faktiskās rīcības veikšanas dienas. S.I. ir iesniegusi iesniegumu 2018.gada 28.decembrī. Ņemot vērā S.I. iesniegtos dokumentus, ir jāsecina, ka viņa jau 2017.gada 24.augustā zināja par zaudējumu esamību, par kuru apmēru tika sastādīts akts 2017.gada 27.septembrī. S.I. ir nokavējusi iesnieguma par zaudējumu atlīdzinājumu termiņu, kas iestājās 2018.gada 28.septembrī.

Ņemot vērā iepriekš minēto, pamatojoties uz likuma „Par pašvaldībām” 21.panta pirmās daļas 27. punktu, 37.panta sesto daļu, 41.panta pirmās daļas 3.punktu, Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 6.pantu, 17.panta pirmo daļu, 19.panta piekto un sesto daļu, Administratīvā procesa likuma 4., 59., 60., 62.panta pirmo daļu, 65.-67.pantu 79.panta pirmo daļu, Rēzeknes novada dome **n o l e m j:**

S.I. iesniegumu par zaudējumu atlīdzināšanu 1177,73 EUR (viens tūkstotis viens simts septiņdesmit septiņi eiro, 73 centi) apmērā noraidīt pilnībā.

Šo lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas, pieteikumu iesniedzot Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

Domes priekšsēdētājs

Monvīds Švarcs